

1. Az általános adatvédelmi rendelet hatálya

GDPR

2. cikk

Tárgyi hatály

(1) E rendeletet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

(2) E rendelet nem alkalmazandó a személyes adatok kezelésére, ha azt:

a) az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek során végzik;

b) a tagállamok az EUSZ V. címe 2. fejezetének hatálya alá tartozó tevékenységek során végzik;

c) természetes személyek kizárólag személyes vagy otthoni tevékenységük keretében végzik;

d) az illetékes hatóságok bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzik, ideértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését.

(3) A személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelésére a 45/2001/EK rendeletet kell alkalmazni. A 45/2001/EK rendeletet, valamint a személyes adatok ilyen kezelésére vonatkozó egyéb uniós jogi aktusokat a 98. cikkel összhangban hozzá kell igazítani az e rendeletben foglalt elvekhez és szabályokhoz.

(4) E rendelet nem érinti a 2000/31/EK irányelv alkalmazását, különösen az irányelv 12–15. cikkében foglalt, a közvetítő szolgáltatók felelősségére vonatkozó szabályokat.

GDPR

3. cikk

Területi hatály

(1) E rendeletet kell alkalmazni a személyes adatoknak az Unióban tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelők vagy adatfeldolgozók tevékenységeivel összefüggésben végzett kezelésére, függetlenül attól, hogy az adatkezelés az Unió területén történik vagy nem.

(2) E rendeletet kell alkalmazni az Unióban tartózkodó érintettek személyes adatainak az Unióban tevékenységi hellyel nem rendelkező adatkezelő vagy adatfeldolgozó által végzett kezelésére, ha az adatkezelési tevékenységek:

a) áruknak vagy szolgáltatásoknak az Unióban tartózkodó érintettek számára történő nyújtásához kapcsolódnak, függetlenül attól, hogy az érintettek fizetnie kell-e azokért; vagy

b) az érintettek viselkedésének megfigyeléséhez kapcsolódnak, feltéve hogy az Unió területén belül tanúsított viselkedésükről van szó.

(3) E rendeletet kell alkalmazni a személyes adatoknak a nem az Unióban, hanem olyan helyen tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelő által végzett kezelésére, ahol a nemzetközi közjog értelmében valamely tagállam joga alkalmazandó.

1.1. Személyi hatály

Egyes fontosabb megállapítások összefoglalója:

A GDPR hatálya minden adatkezelőre kiterjed függetlenül attól, hogy a honlap üzemeltetője nagyvállalat, kis- vagy középvállalkozás, esetleg magánszemély. A magánszemély által üzemeltetett kamera/kamerarendszer által folytatott adatkezelés is a GDPR hatálya alá tartozik, ha az nem minősül háztartási adatkezelésnek.

A NAIH 2018. évi gyakorlatában számos alkalommal felmerült a honlapok adatkezelésének kérdésköre. Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke alapján az általános adatvédelmi rendelet tárgyi hatálya az ott felsoroltakon kívül minden személyes adat kezelésére kiterjed függetlenül attól, hogy a honlap üzemeltetője nagyvállalat, kvv vagy magánszemély. Amennyiben egy honlap érintettek személyes adatát kezeli, akkor alkalmazni kell rá az általános adatvédelmi rendelet szabályait, többek között az általános adatvédelmi rendelet 13. és 14. cikk szerinti tájékoztatási kötelezettségre és az általános adatvédelmi rendelet 30. cikk (1) bekezdése szerinti nyilvántartások vezetésének kötelezettségére vonatkozó szabályokat is.

(A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság beszámolója a 2018. évi tevékenységéről, 55. oldal.)

Magánszemély által üzemeltetett kamera/kamerarendszer által folytatott adatkezelés a GDPR hatálya alá tartozik, ha nem minősül háztartási adatkezelésnek, azaz ha az általános adatvédelmi rendelet 2. cikk (2) bekezdés c) pontjában foglalt kivétel nem alkalmazható rá. Az ebben a jogszabályi rendelkezésben hivatkozott személyes vagy otthoni tevékenységre a (18) preambulumbekkezdés szolgáltató példákát, így ilyenek minősül a levelezés, a címtárolás, személyes és otthoni tevékenységek keretében végzett, közösségi hálózatokon történő kapcsolattartás, és más online tevékenységek. Fontos azonban kiemelni, hogy – amint azt az Európai Unió Bírósága az úgynevezett Rynes-ítéletben megállapította – a magáncélú adatkezelésekre vonatkozó kivétel szabályt szűken kell értelmezni.

Fentiek értelmében a jelen eljárás tárgyát képező kamerás megfigyelés – abban a részében, amennyiben az adatkezelő magántulajdonán kívül eső területen tartózkodó személyekre is kiterjed – nem esik az említett kivétel alá. Nem tekinthető ugyanis kizárólag

személyes vagy otthoni tevékenység keretében végzett adatkezelésnek az a vagyonvédelmi célú kamerás megfigyelőrendszerrel végzett adatkezelés, amely az adatkezelést végző személy magánszféráján kívülre irányul.

(NAIH/2019/860/4.)

A személyes adatok csomagküldő kereskedők tevékenységével kapcsolatos kezelése jelenleg nem is az Infotv., hanem a GDPR hatálya alá tartozik.

(NAIH/2019/5137/2.)

1.2. Tárgyi hatály, az adatkezelésnek minősülő műveletek

Egyes fontosabb megállapítások összefoglalója:

Annak eldöntése során, hogy egy adatkezelés a GDPR tárgyi hatálya alá tartozik-e, a GDPR 1. és 2. cikkében foglaltak képezik a kiindulópontot. A GDPR hatálya nem terjed ki például az adatvédelmi reform másik elemét képező bünyügyi adatvédelmi irányelv hatálya alá tartozó adatkezelésekre. Ezzel szemben például a munkahelyi e-mail fiók, továbbá a munkavállaló rendelkezésére bocsátott laptop, illetve telefon adattartalmán mint személyes adaton elvégzett bármely művelet a GDPR hatálya alá tartozó adatkezelésnek minősül.

A Hatóság elé kerülő ügyekben vizsgálni szükséges minden egyes adatkezelés esetén, hogy az adatkezelés a GDPR tárgyi hatálya alá tartozik-e. E szempontból a GDPR 1. és 2. cikkében foglaltak képezik a kiindulópontot. A GDPR alkalmazási köre kiterjed a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

A GDPR 2. cikk (2) bekezdése szerint annak rendelkezései nem alkalmazandók a személyes adatok kezelésére, ha azt

- az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek során végzik;
- a tagállamok az Európai Unióról Szóló Szerződés V. cím 2. fejezetének hatálya alá tartozó tevékenységek során végzik;
- természetes személyek kizárólag személyes vagy otthoni tevékenységük keretében végzik;
- az illetékes hatóságok bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, eljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzik, ideértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését.

Csak olyan adatkezelésre terjed ki tehát a GDPR hatálya, amely

- természetes személyekre vonatkozik;
- részben vagy egészben automatizált módon történő adatkezelés;

- nem automatizált módon történő olyan adatkezelés, amely valamely nyilvántartási rendszer részét képezi, vagy annak részévé kívánják tenni; valamint
- amely az uniós jog hatálya alá tartozó tevékenységhez kapcsolódik.

Nem alkalmazandó a GDPR olyan adatkezelésre, amely

- a közös kül- és biztonságpolitika tárgykörébe tartozik;
- bűncselekmények felderítéséhez, megakadályozásához, közbiztonsághoz kapcsolódik;
- kizárólag személyes vagy otthoni tevékenység keretében végzik.

A GDPR hatálya tehát nem terjed ki az adatvédelmi reform másik elemét képező bünyügyi adatvédelmi irányelv hatálya alá tartozó adatkezelésekre, és a reform keretében elfogadott aktusok hatálya együttesen sem terjed ki az adatkezelési jogviszonyok teljes körének szabályozására, így egyrészt természetesen azon jogviszonyokra, amelyek egyáltalán nem tartoznak az uniós jog hatálya alá (pl. nemzetbiztonsági célú adatkezelések), másrészt amelyeket noha az alapító szerződések nem zárnak ki az uniós jog hatálya alól, az uniós jogalkotó nem kívánt szabályozni (pl. papíralapú, nyilvántartásba nem rendezett adatkezelések).

A magyar jogalkotó azonban a Módtv. megalkotásával az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében biztosított, a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jog érvényesülését az uniós jog által nem szabályozott, Magyarország joghatósága alá tartozó adatkezelési jogviszonyokban – ahogyan azt a személyes adatok védelmére vonatkozó általános szabályokat tartalmazó törvényi szabályozás a magyar jogban hagyományosan megtette – továbbra is biztosítja, összhangban az Európa Tanács – az 1998. évi VI. törvénnyel kihirdetett – adatvédelmi egyezményéhez tett magyar nyilatkozattal is.

(A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság beszámolója a 2018. évi tevékenységéről, 21–22. oldal.)

Az általános adatvédelmi rendelet fogalom meghatározásai alapján a munkahelyi e-mail fiók, továbbá a munkavállaló rendelkezésére bocsátott laptop, illetve telefon adattartalma személyes adatnak, a személyes adaton elvégzett bármely művelet pedig adatkezelésnek minősül. Ettől elkülönülő kérdés, hogy a személyes adatok, illetve az adatkezelés kizárólag a munkavégzéssel, annak céljaival függ össze, vagy magáncélból történik, ami az adatkezelő személyének, illetve az adatkezelés jogszerűségének megítélésakor bírhat jelentőséggel.

(NAIH/2019/769.)

1.3. Személyes vagy otthoni tevékenység keretében végzett adatkezelés (a „háztartási kivétel”)

Egyes fontosabb megállapítások összefoglalója:

A GDPR nem alkalmazandó a személyes adatok kezelésére, ha azt természetes személyek kizárólag személyes vagy otthoni tevékenységük keretében végzik. A „háztartási kivétel” alkalmazásának feltétele, hogy az adatkezelést ne lehessen összefüggésbe hozni semmilyen szakmai vagy üzleti tevékenységgel. A „háztartási kivételek” közé tartozik többek között a levelezés, a címtárolás, valamint az említett személyes és otthoni tevékenységek keretében végzett, közösségi hálózatokon történő kapcsolattartás és online tevékenységek. Nem tartoznak ugyanakkor a háztartási kivételek közé például a közösségi médiafelületeken nyilvánosan megosztott tartalmak (pl. egy személy társskereső oldalon használt, képmást is tartalmazó profiljának egy nyilvános Facebook-csoportban történő megosztása).

[...] a GDPR – az Infotv. korábbi rendelkezéséhez hasonlóan – tartalmazza az ún. „háztartási kivételt”, azaz az adatkezelések bizonyos körére nem terjeszti ki a szabályozás tárgyi hatályát. A GDPR 2. cikk (2) bekezdés c) pontja szerint a rendelet nem alkalmazandó a személyes adatok kezelésére, ha azt természetes személyek kizárólag személyes vagy otthoni tevékenységük keretében végzik.

A (18) preambulumbekkezdés szerint a háztartási kivétel alkalmazásának feltétele, hogy az adatkezelést ne lehessen összefüggésbe hozni semmilyen szakmai vagy üzleti tevékenységgel.

A „háztartási kivételek” közé tartozik többek között a levelezés, a címtárolás, valamint az említett személyes és otthoni tevékenységek keretében végzett, közösségi hálózatokon történő kapcsolattartás és online tevékenységek.

A GDPR-t kell azonban alkalmazni azokra az adatkezelőkre és adatfeldolgozókra, akik a személyes adatok ilyen személyes vagy otthoni tevékenység keretében végzett kezeléséhez az eszközöket biztosítják, így tehát a közösségi hálózat, a levelezőrendszer, a telefonos applikáció üzemeltetőjének tevékenységére.

A Hatósághoz érkezett beadványok közül jellemzően a közösségi médiával kapcsolatos, illetve a kamerás ügyekben merült fel a háztartási kivétel alkalmazásának lehetősége.

Több megkeresés is érkezett a Hatósághoz a Facebook közösségi oldalon létrehozott csoportokkal kapcsolatban, amely csoportokat óvodai csoportok (NAIH/2018/3922/V.), iskolai osztályok (NAIH/2018/5727/V.) hoztak létre a szülők és a pedagógusok közötti kommunikáció megkönnyítése érdekében. A Hatóság e megkeresésekre adott válaszában úgy foglalt állást, hogy az elhatárolás szempontjából a csoport összetételének van jelentősége: amennyiben e csoportok tagjai kizárólag a gyermekek és szülők, úgy az e csoportokban megosztott tartalom nem tartozik a GDPR tárgyi hatálya alá, azonban amennyiben egy pedagógus is tagja a csoportnak, úgy nem mondható el, hogy a tevékenységnek ne lenne szakmai jellege, így az nem minősülhet háztartási kivételnek.

A Hatóság nem sorolta a háztartási kivételek közé a közösségi médiafelületeken nyilvánosan megosztott tartalmakat – például egy személy társkereső oldalon használt, képmást is tartalmazó profiljának egy nyilvános Facebook-csoportban történő megosztását (NAIH/2018/6455/V.) –, annak ellenére, hogy e tevékenységeknek sincs szakmai vagy üzleti vonzatuk, tekintettel arra, hogy ha a személyes adatot meghatározhatatlan számú ember ismeri meg, vagy ha az nyilvánosságra hozatalra kerül, akkor a kivétel nem alkalmazható.

A Hatóság a beadványok megválaszolása során a háztartási célú kivételek közé sorolta a turisták utazáson készült felvételeit, illetve a családi és baráti összejöveteleken történő képfelvétel-készítést is (NAIH/2018/3389/V.), továbbá az iskolai rendezvényeken a szülők által gyermekükéről készített felvételeket is, akkor is, ha azokon más gyermekek is szerepelnek (NAIH/2018/6083/V.). Hangsúlyozandó, hogy a Hatóság kizárólag e felvételek elkészítését értékelte háztartási célú adatkezelésnek, amennyiben e képeket a készítő feltöltötte volna az internetre, az adatkezelés a GDPR hatálya alá tartozna.

A Hatósághoz nagy számban érkeztek olyan panaszok is, amelyekben a panaszosok a szomszédjuk ingatlanán elhelyezett kamerákat kifogásolták, miszerint az az ő ingatlanukon történeteket is rögzíti (NAIH/2018/3550/V.).

A Hatóság kezdeményezésére uniós szinten egyeztetés folyt azzal kapcsolatban, hogy az egyes tagállamok felügyeleti hatóságai az ilyen kamerás megfigyelést a háztartási kivételek közé sorolják-e. A megkérdezett hatóságok túlnyomó többsége úgy foglalt állást, hogy a kérdéses adatkezelés a GDPR hatálya alá tartozik, csupán két tagállam hatósága nem sorolta egyértelműen az adatkezelést a rendelet szabályozási körébe. A Hatóság az ilyen jellegű beadványok megválaszolása során azt hangsúlyozta, hogy amennyiben az üzemelő kamera úgy van beállítva, hogy csak azon az ingatlanon történeteket rögzíti, amelyen a kamerát elhelyezték, úgy az adatkezelésre nem vonatkoznak a GDPR rendelkezései, amint azonban a más ingatlanán vagy közterületen történeteket is rögzíti, nem alkalmazandó a kivételszabály és az adatkezelő köteles megfelelni a GDPR által támasztott követelményeknek.

(A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság beszámolója a 2018. évi tevékenységéről, 23. oldal.)

Nem tartozik a GDPR hatálya alá az ún. háztartási adatkezelés, tehát amikor kizárólag otthoni felhasználásra készülnek a felvételek. Ha azonban ettől eltérő célra is felhasználják a felvételt – tipikusan online felületen nyilvánosságra hozzák –, a fényképek készítőjének mint adatkezelőnek a fényképek kezelésével, felhasználásával kapcsolatban be kell tartania a GDPR szabályrendszerét (az érintettek tájékoztatása, jogérvényesítésük biztosítása, az adatbiztonsági intézkedések szavatolása stb.).

Az adatkezelőnek tudnia kell igazolni, hogy a kép készítése jogszerű és törvényes célból történt, megfelelő jogalappal rendelkezik mind a készítésre, mind a felhasználásra – az adatkezelőnek az érintett hozzájárulását a későbbiekben is tudnia kell igazolni –, illetve az adatkezelés megfelel a GDPR 5. cikkében foglalt egyéb alapelveknek.